

TSPB 16. OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL TOPLANTISI

11 Aralık 2014

DR. VAHDETTİN ERTAŞ
SERMAYE PİYASASI KURULU BAŞKANI

KONUŞMA METNİ

Sayın Başkanlar, Sermaye Piyasamızın Değerli Temsilcileri, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'nin 16. Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı için bir araya gelmiş bulunuyoruz. Hepinize hoş geldiniz diyorum, toplantının sektörümüz ve ülkemiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Sermaye piyasalarımızda son iki yıldır sürdürülen değişim ve dönüşüm sürecinin önemli köşe taşlarından biri de Birliğin çeşitlenen üye yapısı oldu. Bu yapı ile Birlik mali sektörde en büyük meslek örgütü haline geldi.

Birlik bu gücü doğru zamanda doğru şekilde kullandığı takdirde hem sektörün gelişim süreci hızlanacak, hem de ekonomi kararlarında sözü dinlenen, fikirlerinden yararlanan, bir meslek örgütü haline gelecektir.

Değerli dostlar,

Konuşmamı 4 ana başlık altında topladım. Birinci bölümde önümüzdeki dönemde bizleri ilgilendirecek temel küresel riskleri, ikinci bölümde neler yaptığımızı, üçüncü bölümde neler yapmayı planladığımızı, son bölümde de Birlik'den beklentilerimizi sizlerle paylaşacağım.

Bugün son yüzyılın en büyük küresel krizinin mirası ile baş başa kaldığımız bir sürecin içindeyiz. ABD ve bir parça İngiltere dışında, kriz öncesi performanslar henüz yakalanabilmiş değil.

Önümüzdeki dönemde küresel piyasaları ilgilendirecek risk alanları:

1. Dünyada büyümemeye ya da düşük oranlı büyüme dönemi başladı. Başta BRIC ülkeleri olmak üzere büyüme oranları belirgin şekilde yavaşlıyor. IMF, Dünya Bankası, OECD gibi kuruluşlar da önümüzdeki yıllara ilişkin büyüme tahminlerini aşağı yönlü revize ediyorlar,

2. Gelişmiş ekonomilerde küresel krizin önemli kaynağı olan aşırı borçlanmayı azaltmaya yönelik kalıcı adımlar atılmadı. Kriz öncesinden daha büyük bir borç yükü küresel ekonominin en büyük sorunu olmaya devam ediyor,
3. FED'in atacağı adımlar tüm finans piyasalarını etkileyecek ancak, Avrupa ve Japonya merkez bankalarının niceliksel genişleme politikaları sürdükçe gelişmekte olan ekonomilere etkisi endişe edildiği boyutta olmayacak,
4. Dolardaki değer artışı ile birlikte daha yoğun kur ve faiz savaşlarına tanıklık edeceğiz. Bu savaş hem sermaye akımlarının yönünü hem de dış ticaret pazarlarını şekillendirecek,
5. Petrol fiyatlarındaki yeni düzey ve kalıcılık süresi yeni bir ayrışmayı beraberinde getirecek, ekonomisi petrole bağlı ülkeler olumsuz, bizim gibi enerji ithalatına bağımlı ülkeler olumlu ayrışacak,
6. Rusya'daki gelişmeler bizi yakından ilgilendiriyor, hem olumlu hem de olumsuz yansımaları olan gelişmelere tanıklık edeceğiz, net etkinin ülkemiz için pozitif olma ihtimali yüksek,
7. Jeopolitik risklerin dışında yeni potansiyel risk Çin. Bu ülkede sorunlu krediler son çeyrekte % 10 oranında artış göstererek 2005'den bu yana en büyük yükselişi kaydetti. Ekim ayında 70 önemli şehrin 67'sinde konut fiyatları geriledi, konut satışları bir yıl önceye göre % 10 oranında düştü.

Kısaca sıraladığım bu ve diğer risklere karşı hazırlıklı olmaya devam edeceğiz.

Küresel ekonomide bu gelişmeler yaşanırken, ülkemizde enflasyon son aylarda düşüş eğilimine girdi, dış ticaret ve cari açığa petrol fiyatındaki düşüşün de katkısı ile önemli bir başarı yakalandı. Faizler hızlı bir şekilde düşüyor. Borsa endeksi yeniden tarihi değerlere ulaştı.

Açıklanan ve devamı önümüzdeki günlerde açıklanacak toplam 25 adet "Öncelikli Dönüşüm Programı"nın ekonomimizde sağlayacağı yapısal değişim, 1 Aralık'tan itibaren üstlendiğimiz G-20 başkanlığının getireceği moral, motivasyon ve liderlik, petrolde düşük fiyatlama, önümüzdeki günlerde Türkiye'nin önünü açacak ve bizim sektörümüzdeki büyüme ve gelişmeleri belirleyecek önemli kilometre taşları olacaktır.

Değerli hazirun,

Yaşanan bu gelişmelere uyum sağlamak, hatta gelişmelere liderlik etmek, piyasamızı büyütmek, derinleştirmek, ürün çeşitliliğini artırmak, yatırımcı tabanını güçlendirmek, kısaca kaliteli, istikrarlı ve güven veren bir sermaye piyasası oluşturmak hepimizin en temel sorumluluğudur.

Geride bıraktığımız iki yıl içinde hem küresel hem de yerel anlamda türbülanslar yaşadık, hamdolsun, şahit olduk ki Türkiye sermaye piyasaları güçlü regülasyonu, oturmuş kurumsal yapısı ve yetişmiş insan gücü ile en büyük krizlere karşı bile dimdik ayakta durabiliyor.

Her şey dört dörtlük mü? Hayır. Daha yolun başındayız, önümüzde aşmamız gereken büyük dağlar o dağların arkasında da çok verimli ovalar var. Bu ovalara ulaşmak için hepimiz bir değişim ve dönüşüm süreci yaşıyoruz.

Önce yeni Sermaye Piyasası Kanunu, sonra Kurul yönetiminde değişiklikler, üç borsanın birleşmesi, Borsa Nasdaq OMX işbirliği, yeni ikincil düzenlemeler, sizlerden beklenen yeniden yapılanma çalışmaları, iş modeli değişiklikleri, sadece bunların bir kaçı.

Göreve geldiğimiz günlerde arkadaşlarla yaptığımız çalışmada sektörümüzde 3 temel sorun belirledik.

-Kalite: regülasyon, şirketler, aracı kuruluşlar, yatırımcı davranışları, borsa ve destek hizmetler,

-Güven eksikliği: geçmişte yaşanan olumsuz deneyimler, el konulan bankalar ve iştirakleri, yatırımcı ve çalışanlarda eğitim eksikliği, SPK denetimlerindeki gecikme ve yargı sürecindeki yavaş işleyişin caydırıcılığı azaltması, sığ piyasalardaki manipülatif işlemler,

-Büyüememe: bireysel yatırımcı tabanlı büyüme politikalarının olumlu sonuç vermemesi, sektörde aşırı rekabetin fiyat rekabetine dönüşmesi, kalitenin geri planda kalması, dağıtım kanallarında ve şubeleşmede yeterli çeşitliliğe ulaşamaması, halka arzlarda niteliksel başarısızlık, yatırım bankacılığını geri planda tutulması, banka dışında güçlü finansal kuruluş çıkarmada sorunlar,

Son iki yıldır üç ana başlık altında topladığımız sorunlarımızla mücadele ediyoruz.

Neler yaptık:

Kalite konusunda; regülasyonla işe başladık, dünyayla yarışır hale geldik, büyük ölçüde AB direktiflerini uyguladık, mevzuatı İngilizceye çevirdik, web sitemize koyduk, kurumsal yönetim ilkelerini yaygınlaştırdık, habersiz pay satışlarına düzenleme getirdik.

Güven eksikliğini gidermeye yönelik olarak; halka arzlarda belli bir disiplin sağladık, tahvil ve diğer borçlanma araçları ihraçlarında seçici bir yaklaşım benimsedik, borsadan bir milyona şirket alıp içine yüzlerce milyonluk ne olduğu belli olmayan varlık konulmasına izin vermedik, ilişkili taraf işlemlerini yakın izlemeye aldık, Borsada işlem gören hisse senetlerinin gruplarını Borsa ile yakın çalışarak yeniden belirledik. Yeni sınıflandırma yılbaşında devreye girecek, bizde yeni yıldan itibaren piyasaları daha sıkı kontrol edeceğiz.

Büyüememe konusunu aşmaya çalışıyoruz; bu sadece SPK'nın çözeceği bir konu değil. Kişi başına gelirden, tasarruf oranına, yatırım alışkanlığından, finansal eğitime, sizlerin verdiği hizmetlerin kalitesinden, yatırımcı memnuniyetine, küresel piyasalardaki gelişmelerden ekonomik göstergelere, kısaca çok sayıda değişkene bağlı.

Hamdolsun olumlu sonuçlar alıyoruz. İşte birkaç örnek:

Son iki yılda 2 milyon yeni BES yatırımcısının sermaye piyasaları ile tanışması sonucunda toplam katılımcı sayısı 5 milyonu aştı. Fon büyüklüğü 37 milyara ulaştı. Yatırım fonlarında yılbaşında 30 milyar TL olan toplam büyüklük, tarihimizde ilk defa 28 Kasım'da 34 milyarı aşarak reel bir büyüme yakaladı.

Tahvil ve bono ihraçlarında 2012'de 78 milyar TL'lik izne karşı, geçen yıl 168 milyar liralık izin verdik. Bu yılın ilk 10 ayında da 2013'ün tamamındaki rakamı aştık. Yılsonu muhtemelen 220 milyar civarında bir izinle kapatacağız.

Faizsiz finansal araçlar üzerinde önemle durduğumuz bir konu. 2012'de 0, 2013'de 3,1 milyar TL olan sukuk izinleri, yıl bitmeden 12 milyarı aştı. İslam Kalkınma Bankası'nın 3 A ratinge sahip 6 milyar dolarlık sukuklarının Borsa'da işlem görmesine izin verdik. Geçen sene ilk düzenlemesini yaptığımız faizsiz enstrümanlardan oluşan katılım emeklilik fonlarında katılımcı sayısı 411 bin kişiyi, fon büyüklüğü de 1,1 milyar TL'nı aştı.

Halka arzlarda konjonktürün de etkisiyle 13 şirkette kaldık. Yeni yılın ilk aylarında büyük ölçekli IPO ve SPO'lar başlayacak.

İstanbul Finans Merkezi Projesi'ne önemli katkı sağlayacağına inandığımız önemli bir gelişme de 29.11.2014 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan İstanbul Tahkim Merkezi Kanunu'dur. Bu Kanun ile İstanbul'da, tüzel kişiliği haiz, özel hukuk hükümlerine tabi İstanbul Tahkim Merkezi kurulacak.

İstanbul Tahkim Merkezi Genel Kurulu'nda SPK, BDDK, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, BİAŞ ve TSPB'den birer temsilci bulunacak. Tahkim Merkezi uyuşmazlıkların etkin ve hızlı çözümüne, küresel yatırımcıların ülkemize gelişine katkı sağlayacak, mahkemelerin ve bizlerin iş yükünü azaltacaktır.

Önümüzdeki yılda neler yapacağız:

- Finansal eğitim konusunda Başbakanlık Genelgesi yayınlandı, hazırladığımız kapsamlı yazılı ve video gösterimli, bankacılık, sigorta, sermaye piyasaları ve temel finans konularını

içeren bir web sitesini Birliğinde teknik ve ekonomik katkısıyla bitirmek üzereyiz. Tüm yurttaşlarımız için temel bir referans merkezi olacak, sizlerin de yönlendirmesi ile takipçisi artacak, görüş ve önerilerle sürekli güncellenecek, önemli bir ihtiyacımız karşılanacak.

-Elimizdeki istatistiklere göre firmalarımızın borç/öz kaynak oranı son yıllarda borçlar lehine artıyor. Konuyu çeşitli platformlarda dile getirdik. Nakit sermaye artırımlarını ve halka açılmaları (öz kaynakla finansman) teşvik eden, temettü ödemeleri üzerindeki vergi yüklerini kaldıran düzenleme önerilerimizi Finansal İstikrar Komitesinde anlattık, sonra da Maliye Bakanlığımıza ilettik. Olumlu geri dönüş aldık.

-Çalışanlarımızın ve yatırımcılarımız niteliğine önem veriyoruz. Bu amaçla lisanslama düzenlemelerimizi yeniledik, modüler sisteme geçtik, her ders için yazılı ve videolu kaynakça hazırlattık, seneye de computer base sınavları başlatacağız. Lisanslama Şirketimizin IOSCO'nun bölgesel eğitim merkezi olması konusunda bir teklif hazırladık ve IOSCO Board'una sunduk.

-KOBİ'ler bu ülkenin önemli bir zenginliği ve dinamizmi. Bu şirketlerimizi sermaye piyasalarından yararlandırmak için yılbaşında Borsa'da nitelikli IPO pazarı açılmasını Borsa'dan istedik. Sizlerden beklentimiz henüz IPO'ya hazır olmayan şirketlerimizi ya "Özel Pazara" ya da "Nitelikli Yatırımcı IPO" pazarına yönlendirmeniz, sermaye piyasalarına hazırlamanız.

-Kurumsal yatırımcı tabanımızı genişletmek amacıyla, BES'de, çalışmaya başlayanlar için katılımın zorunlu olması (auto enrolment) gerektiğine inanıyoruz. İnşallah güzel haberleri sizlerle paylaşacağız.

-Yatırımcı Tazmin Merkezi Yönetmeliğini değiştiriyoruz. Size ek yük getirmeden hesaplaması ve kontrolü daha kolay bir taslak hazırladık, yeni yılda yürürlüğe koyacağız.

-TEFAS'ı 9 Ocak'da başlatacağız. Sizlerin destek ve gayretleri ile İnşallah daha büyük portföy rakamlarına ulaşacağız.

Birlik'den beklentilerimiz:

-Büyüyemiyoruz diye sık sık şikâyet ediyoruz, peki büyümek için ne yapıyoruz? Her gün TV'larda, gazetelerde KOBİ kredileri için yapılan banka reklamlarına bakalım, birde sektör olarak bizim tanıtımlarımıza. BES şirketlerinin yaptıkları reklama bakalım bir de bizim yatırım fonları ve diğer araçlar için yaptığımız tanıtım ve reklamlara. Kimse kusura bakmasın, ekmeden biçmek mümkün değil.

-Sektörün kamuoyuyla iletişimi için yeni bir strateji geliştirmemiz, algı yönetimini başarılı bir şekilde yürütmemiz gerekiyor. Geçmişe takılıp kalmak yerine, geldiğimiz noktayı tüm paydaşlarımıza dürüst, samimi ve gerçek durumu ile anlatacak kapsamlı bir iletişim stratejisini çok kısa sürede oluşturmak zorundayız.

Bu konuda Birliğe büyük görev düşüyor. Tüm enerjisini ve kaynaklarını bu işe tahsis etmeli. Büyümek için bu çemberi kırmak zorundayız. Bu aynı zamanda Finansal Eğitim Genelgesinin de bir gereği.

-TEFAS'la ilgili tüm basın yayın organlarında bir tanıtım ve reklam kampanyası başlatmalıyız. Belli TV kanallarında kamu spotuna benzer finansal eğitim amaçlı spot yayınlara başlamamız gerekiyor.

Kısaca finansal eğitim ve kamuoyuyla iletişim konusunda daha proaktif bir yaklaşımı Birlik'den bekliyoruz.

- Birlik yönetim kurulundan sermaye piyasalarında vergi sorunları ve çözüm önerileri konusunda bir çalışma istemiştik, sağ olsunlar bir rapor hazırladılar, yetkili makamlarla görüşmeler devam ediyor, bu konu "Öncelikli Dönüşüm Programları" arasında da yer alıyor. İnşallah 30 yıldır tartıştığımız vergi konusunu çözümlenip rafa kaldıracağız.

-IPO kalite çitamızı daha da yükseltmek istiyoruz, bunun için halka açılmak isteyen şirketlerin seçiminde ve fiyatlamasında dikkate alınacak kriterler konusunda Birlik'den öneri bekliyoruz.

-Foreks işlemlerinden çok sayıda şikâyet alıyoruz. Birliğin sorunları değerlendirmesini ve müşteri memnuniyetini artıracak çözüm önerilerini bizimle paylaşmasını bekliyoruz. Yoksa biz bir takım kısıtlayıcı tedbir almak durumunda kalacağız.

-Sapanca arama konferansı için Birlik yönetimine teşekkür ediyorum. Sonuçlarından bize ne görev düşüyorsa paylaşılmasını ve gereğini yapmaya hazır olduğumuzu huzurlarınızda ifade ediyorum.

Kıymetli meslekdaşlarım,

Sözlerime son verirken, iyi niyet, gayret ve samimiyetle, tüm paydaşlarımızla el ele, gönül gönüle, ilerleyen günlerde başarılı çalışmalara hep birlikte imza atmaya devam edeceğimize yürekten inanıyorum.

Hepinize yeni yılda sağlık, başarı ve tatminkâr kazançlar diliyorum. Genel kurulun hepimize, sektörümüze ve ülkemize hayırlı olmasını temenni ediyorum.